МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Бавлинского муниципального района

МБОУ "Татарско- Тумбарлинская ООШ"

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
Руководитель ШМО начальных классов	Заместитель директора по УР	Директор
Ахметзянова Л.И.	Ямалетдинова Э.Р.	Самигуллина Р.М
№1 от «16» августа 2023 г.		№36 от «18» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «родной (татарский) язык»

для обучающихся 1 класса

Составитель: учитель начальных классов
Самигуллина Наиля Зуфаровна

Татарская Тумбарла, 2023

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Кулланма Федераль дэулэт белем биру стандартлары (ФДББС) талэплэре буенча тезелгэн программаны жентеклэбрэк аңлату һэм укытучыга татар телен туган тел буларак ейрэнэ торган 1 нче сыйныф укучылары өчен дэреслек белэн эшлэуне жиңелэйту максатын куздэ тотып язылды. Ул 2 зур булектэн тора. Беренче бүлек аңлатма язуын, укытуның көтелгэн нэтижэлэрен, укучыларда формалаштырылырга тиешле универсаль уку-укыту гамэллэрен, эчтэлекнец темаларга Ьэм сэгатьлэргэ буленешен, ел ахырында укучылардан талэп ителгэн кунекмэлэрне, утэлергэ тиешле язма эшлэрнең кулэмен, аларны бэялэү нормаларын үз эченэ алган эш программасыннан тора. Икенче булектэ дэрес эшкартмэлэре технологик карталар формасында бирелэ. Элеге дэрес эшкартмэлэре урнэк буларак китерелэ: укытучы эш алымнарын узенчэ узгэртэ, торлэндерэ ала. Укучыларның белем дэрэжэсенэ бэйле, укытучы кайбер кунегулэрне, биремнэрне кулланмаска да момкин.

Дэреслек ике юнэлешне (база олешен ойрэнучелэр Иэм тирэнтен ойрэнучелэр) уз эченэ ала. Куп кенэ теоретик материал, гамэли биремнэр ике юнэлеш өчен да уртак. Укытучылар өчен тэкъдим ителгэн элеге методик кулланмада кайбер биремнэр *** тамгасы белэн искэртелеп барылды. Алар фэнне тирэнтен ойрэнуче укучылар ечен остэмэ эш торлэре буларак тэкъдим ителэ. Лэкин база олешен ейрэнэ торган укучылар да элеге биремнэрне башкарырга момкин. Шул сэбэпле дэреслектэ андый биремнэр аерым тамгаланмады. Укытучылар, укучыларныц белем дэрэжэлэреннэн, мемкинлеклэреннэн чыгып, авторлар тэкъдим иткэн кунегүлэрне узенчэ файдалана ала.

Федераль дэүлэт белем биру стандарты нигезендэ туган телне (татар телен) укытуныц төп максаты:

укучыларда сейлэм эшчэнлеге кунекмэлэрен формалаштыру;

балаларның танып белу активлыгын устеру.

Элеге максатларны тормышка ашыру өчен, тубэндэге бурычлар куелды:

туган тел, татар теле турында мэгълумат биру;

уку-укыту эшен гомумдидактик, лингвистик Ьэм методик принципларга таянып оештыру;

тел материалын өйрэну барышында, укучының шэхси сыйфатларын, фикерлэу һэм иждди сэлэтен устеругэ юнэлеш биру;

предметка карата кызыксыну, уңай мотивация, туган телне өйрэнугэ момкинлек бирэ торган махсус универсаль уку гамэллэре формалашуга йөз тоту.

Бугенге кендэ топ укыту юнэлеше булып системалы-эшчэнлекле юнэлеш санала. Аныц топ эчтэлеге тубэндэгелэрдэн гыйбарэт:

танып белунең актив формаларыннан файдалану;

рефлексия (гомуми яки индивидуаль) өчен шартлар булдыру (куелган максаттан чыгып, эшчэнлекнец нэтижэлэренэ узбэя бирэ белу).

1 нче сыйныфта укытучы тубэндэге талэплэрдэн чыгып эш итэ:

педагогик процессның теп объекты итеп укучыны билгелэу;

дэрестэ ейрэнелэ торган материалныц эчтэлеген, эш терлэре Ьэм алымнарны шэхескэ юнэлту;

укучы эшчэнлегенец эчке мотивларын булдыру;

иждди характердагы биремнэргэ өстенлек биру;

дэрестэ укытучы шэхесенең укучыларга тэрбияви тээсир итуен истэ тоту;

уку эшчэнлеге нэтижэлэрен объектив бэялэу.

Дэрес нэтижэле булсын өчен, укытучы тубэндэге осталыкларга ия булырга тиеш:

«укытучы - укучы» системасы белэн идарэ иту технологиялэрен белу (бурычларны билгелэу, белем биру процессии оештыру һэм нэтижэлэрне бэялэу);

яца педагогик технологиялэрдэн файдалана белу;

местэкыйль белем алу ечен, укучыларга кирэкле шартлар булдыру һэм алар белэн хезмэттэшлек иту.

ПРОГРАММАНЫ УЗЛЭШТЕРУДЭ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НЭТИҖӘЛЭР

Укытуның шэхескэ кагылышлы нэтижэлэре купмиллэтле туган иленэ — Россия Федерациясенэ һэм туган жиренэ мэхэббэт, аның белан горурлану хислэрен тэрбиялэу;

милли горурлык, гражданлык хислэрен формалаштыру;

татар теленэ, эдэбиятына һэм башка халыклар теленэ, эдэбиятына, мэдэниятенэ ихтирамлы менэсэбэт тэрбиялэу;

эхлак нормаларын, жэмгыятьтэ яшэу кагыйдэлэрен узлэштеру;

башкаларны тыңлый һэм аңлый белу, аларга карата туземле, ихтирамлы булу;

активлыкка, местэкыйль фикер йөртергэ, акыл һэм рухи эшчэнлеккэ өйрэту;

узең алган белем кунекмэлэрен тормышның төрле шартларында куллана белергэ өйрэну.

Укучы тубэндэгелэрне өйрэну мөмкинлегенэ ия:

Россия халыкларының гореф-гадэтлэренэ, теллэренэ ихтирамлы менэсэбэт формалаштыру;

укуга, хезмэткэ карата жаваплы менэсэбэт тэрбиялэу;

уз-узеңне тэртипле тоту кагыйдэлэрен формалаштыру.

Укытуның метапредмет нэтижэлэре

Укытуда предметара бэйлэнеш:

туган телнец башка фэннэрне ейрэну һэм белем алу чарасы икэнен аңлау һэм шул телдэ фикерли белу, иркен аралашу;

туган телне эдэбият белэн бэйлэп, матур эдэбият эсэрлэрендэге тел чараларыныц тээсир көчен аңлау;

туган телнең матурлыгына, байлыгына хөрмэт тэрбиялэу.

Заманча дэреснең төп эчтэлеген универсаль уку гамэллэре (УУГ) тэшкил итэ. УУГ — танып белугэ юнэлтелгэн һэм уку мотивациясе булдыруга хезмэт итэ торган гомуми гамэллэр. Алар (танып белу, регулятив, коммуникатив универсаль уку гамэллэре), укучыларга уку эшчэнлеген местэкыйль рэвештэ оештыруны һэм төп компетенциялэргэ ия булуны тээмин итэргэ тиеш.

Регулятив УУГ:

дэрестэ белем алу максатын Ьэм бурычларын местэкыйль билгелэу, кызыксынучанлыкны устеру;

укытучы Ьэм сыйныфташлар белэн бергэ уку эшчэнлеген оештыра белу, теркемдэ яки узлектэн эшли, уз фикерен формалаштыра һэм дэлилли белу;

узенең эш урынын местэкыйль эзерлэу һэм тэртиптэ тоту кунек- мэлэрен устеру;

узтикшеру нэтижэсендэ кирэкле тезэтулэрне кертэ алу;

укудагы уцышларын/уцышсызлыкларын ацлап анализлый белу;

ихтыяр кече, максатчанлык, активлык кебек сэлатлэргэ Ьэм узбэя биру кунекмэлэренэ ия булу.

Танып белу УУГ:
логик фикерли, сэбэп-нэтижэ бэйлэнешлэрен таба белу;
уку проблемасын билгелэу һэм аны чишу юлларын местэкыйль тези алу;
теп һэм икенчел мэгълуматны аера белу;
укылган яки тыцланган текстныц эчтэлегенэ бэя бирэ алу;
кирэкле мэгълуматны табу өчен, естэмэ чыганаклардан файдалана алу.
Коммуникатив УУГ:
парлап Иэм кумэк сейлэшудэ катнаша алу;
мэгълумат туплау өчен, теркем белэн эш башкара алу;
сейлэшуне башлый, дэвам итэ, уцышлы тэмамлый белу;
уз фикерен тулы Ьэм тегэл итеп, телдэн һэм язмача житкерэ белу;
башкаларны тыцлый, кицэш бирэ белу;
итагатьле эцгэмэдэш була алу.
Предмет буенча нэтижэлэр
коммуникатив бурычны уцышлы хэл иту ечен, сөйлэм эшчэнлегенец терлэрен (сөйлэу, тыңлап аңлау, уку, язу) узлэштеру: мэгълуматның темасын, теп фикерен аңлау, терле чыганаклардан мэгълуматлар туплау, сузлеклэрдэн Ьэм электрон чаралар- дан дерес файдалана белу, сөйлэм этикеты нормаларын саклап, аларны сөйлэмдэ дерес кулланырга өйрэту;
лингвистик компетенция формалаштыру ечен, тел белеменец төп тешенчэлэрен узлэштеру: тел белеме һэм аның теп булеклэре, тел һэм сөйлэм, телдэн һэм язма сөйлэм, аралашу ситуациясе, монолог, диалог;
этномэдэни компетенция формалаштыру максатыннан, укучыларга телнең милли мэдэниятне чагылдыру формасы булуын аңлату, тел чаралары ярдэмендэ халыкның милли узенчэлеклэрен сурэтлэу мөмкинлеклэрен өйрэту.
ПРОГРАММА МАТЕРИАЛЫНЫҢ ЭЧТЭЛЕГЕ
«Туган тел (татар теле)» предметыныц уку материалы сейлэм эшчэнлеге терлэре (тыңлап аңлау, сөйлэу, уку, язу) һэм тел белеме булеклэре буенча тезелгэн.
Сөйлэу
Сөйлэм эдэбе урнэклэрен сейлэм ситуациялэрендэ файдалану. Тел нормаларын саклап, диалоглар, монологлар тезу. Укыган яисэ ишеткэн текстның эчтэлеген аңлау, аның буенча сорауларга жавап биру.
Тыңлап аңлау
Төрле төрдэге тыңлап аңлау биремнэрен башкара алу. Эдэби эсэрлэрнең өзеклэрен тыңлап аңлау, эчтэлегенэ бэйле фикереңне эйтэ белу. Сыйныфташларыңны тыңлау һэм аларга уз фикереңне аңлата белу, эцгэмэ кору, фикер алышуда катнашу.
Уку
Укуның орфоэпик һэм интонацион нормаларын белу. Эйрэнелгэн тел материалына нигезлэнгэн кечкенэ кулэмле текстны сэнгатьле итеп Ьэм эйтелеш нормаларын саклап уку. Текстның төп фикерен аңлата белу. Кирэкле мэгълуматны таба, куллана алу һэм аңа бэйле гади нэтиж,элэр ясау.
Язу
Хэрефлэрне, сузлэрне, сузтезмэлэрне, гади җөмлэлэрне кучереп язу кунекмэлэре булдыру. Сузлеклэр белэн эшлэу. Өйрэнелгэн тема яисэ текст буенча сорауларга язмача жавап биру.
ДӘРЕСЛЕК БЕЛӘН ЭШЛӘҮ ТӘРТИБЕ
Дэреслек белэн эшли башлаганчы, укучыларны аның тышлыгы, шартлы тамгалар белэн таныштыру мөһим.
Башлангыч гомуми белем биру оешмалары ечен тезелгэн дэреслеклэрнец тышлыклары укучыларда укуга телэк уяту, туган ил табигатен саклау, аньщ матурлыгына соклану кебек хислэр тэрбиялэуне куз алдында тотып ясалды.
Шартлы тамгалар сейлэм эшчэнлеген, язу кунекмэлэрен булдыру, теркемнэрдэ эшлэу, катлаулырак һэм өстэмэ биремнэр, сузлек белэн эш кебек төрлэргэ бэйле тэкъдим ителде.
Электрон дэреслектэге аудиоязмаларньщ текстлары методик кулланманың кушымтасында урын алды.
Дэреслек дурт зур теманы уз эченэ ала. «Мин» темасы - 25, «Тирэ- як, конкуреш» темасы - 12, «Туган жирем» темасы - 6, э «Татар деньясы» 4 темадан гыйбарэт.
Дэреслектэге материал дэресне проблемалы оештыру, кагыйдэлэрне укучыларнын. узлэреннэн чыгарту яки аларны шуца якын китеру юнэлешендэ бирелэ. Грамматик формаларньщ телдэге кулланылышы да шулай мостэкыйль кузэтулэр ярдэмендэ узлэште- релэ. Нэтижэлэрнен дереслеген кунегу азагында китерелгэн аңлат- ма яки кагыйдэ буенча тикшереп була. Укучыларньщ эзлэну Иэм акыл эшчэнлеген укытучы тиешле юнэлештэ алып барырга гына тиеш.
Дэреслектэ билгеле бер кулэмдэ теоретик материал, кунегулэр, терле тор ижади эшлэр, материалны кабатлау Иэм ныгыту ечен сорау Иэм биремнэр, схема Иэм таблицалар бирелде. Теоретик белемнэрне узлэштеру Ьэм аларны ныклы кунекмэгэ эверелдеру мак- сатыннан, дэреслектэ кунегулэрнеч, ижади эш терлэренец саны шактый арттырылды. Кунегулэр куп булган очракта, алар арасын- нан иц кирэклелэрен сайлап, укучыларга тэкъдим иту укытучы карамагына калдырылды. Кунегулэр очен текстлар мемкин кадэр оригиналь эсэрлэрдэн алынды.
Кагыйдэлэр, язма биремнэр, сейлэм устеру белэн бэйле кунегулэр, парлап эшлэу очен эш терлэре, естэмэ биремнэр шартлы тамгалар белэн курсэтелде. Дэреслек ахырында «Татарча-русча», «Дерес эйт Ьэм дерес яз!» сузлеге дэ урын алды.
Дэреслектэ тел куренешлэренец фэнни яктан дерес яктыртылуына эһэмият бирелде, теоретик аңлатмаларны жицелэйтугэ дэ игътибар ителде. Укучыларньщ бирелгэн материални кабул иту мемкинлеклэре дэ исэпкэ алынды.
Укыту процессында дэвамчанлык мэсьэлэсе дэ зур эһэмияткэ ия.
Шуны истэ тотып, дэреслектэ алдан утелгэн темалар даими рэвештэ иска тешерелеп барыла.
Рус һэм татар теллэрен өйрэну нэтижэсендэ, 1 нче сыйныф укучылары телнең аралашу коралы булуына төшенэлэр, аны милли мэдэни куренеш буларак аңлыйлар. Туган телне ейрэну укучы ечен белем алуныц төп нигезен тэшкил итэ, аны уйлау һэм кузаллауга ейрэтудэ, иждци мемкинлеклэрен устерудэ теп чараларныц бер- се булып тора. Шул ук вакытта укучылар, телдэн һэм язма формада аралашу өчен, терле мэгълумати мемкинлеклэрдэн кицрэк файдалана белергэ дэ ейрэнэлэр. Укучылар телдэн һэм язма сейлэмнең дөреслеге кешенең гомуми культурасы усеше дэрэжэсен билгелэвен дэ аңлыйлар. Алар туган телдэге башлангыч орфоэпик, лексик Ьэм грамматик төшенчэлэрне, сөйлэм эдэбе кагыйдэлэрен узлэштерэлэр.

Татар телен аралашу чарасы буларак узлэштеру нэтижэсендэ, укучылар көндэлек тормышта, полиэтник жэмгыятьтэ узара аңлашу һэм хезмэттэшлек иту кунекмэлэренэ ия булалар.

ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Эш программасы «Башлангыч гомуми белем биру оешмалары ечен (татар телен туган тел буларак ейрэнуче укучылар ечен) туган тел (татар теле): урнак гомуми программа 1—4 сыйныфлар» (Тезучелэр: М.М. Шакурова, Л.М. Гыйниятуллина, Казан, 2020) Ьам 1 нче сыйныф ечен Р.К. Сэгъдиева, К.Ф. Фэйзрахманова эшлэгэн (Казан, Мэгариф—Вакыт, 2022), Татарстаннын. Мэгариф Ьам Фан министрлыгы тарафыннан тэкъдим ителган дэреслекка нигезлэнеп тезелде.

Укыту фәненең уку планында тоткан урыны

Укыту планында каралганча, туган тел (татар теле) дэресларе өчен эш программасы атнага 2 сагать исэбеннан 66 сэгатькэ тезелде. «Туган тел (татар теле)» предметының беренче кисэге — 40 сэгатька, а икенче кисаге 26 сагатькэ исэплэнган. Эмма, укучыларныц белем hам әзерлек дәрәжэсенә бәйле, укытучы дэреслекнең элифба чорын ике чиректә, ягъни 31 сагать эченда укытып бетерэ алган очракта, 2 нче кисэктәге биремнар 35 сагатька житэрлек итеп тезелде. Бу вакытта методик кулланмада бирелгэн кайбер 1 сагатьлек дэрес эшкартмәлэрен 2 сагатьтэ белу узен аклаячак.

«ТУГАН ТЕЛ (ТАТАР ТЕЛЕ)» ПРЕДМЕТЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Дареслек дурт лексик теманы уз эчена ала.

«Мин» темасын өйрангэнда, укучыларга мэктэпнең, белем алуның кеше тормышында әһәмиятлелегенә, тату гаила, өлканнэрне хермэт итунең, дуслыкның мөһимлегенэ, хезмэт аркылы гына зур уңышларга ирешеп булганлыгына, узеңдэ мэрхәмэтлелек, ярдамчеллек сыйфатларын булдыру кираклегенэ тешендеру куз алдында тотыла.

«Тира-як, кенкуреш» темасын утканда, укучылар кыш фасылының матурлыгын, hар эшне вакытында эшлэргэ кирэклекне, юмартлык сыйфатларының эһәмиятенэ төшенә.

«Туган жирем» темасын өйрангэнда, укучылар телнең аралашу коралы икэнен аңлый. «Туган тел» Ьэм «чит тел» төшенчэлэрен аерырга өйрэнэ, әдэплелек кагыйдэларе белэн таныша. Туган илнең кыш һэм яз фасыллары белэн гүзэл икэнлегенэ төшенә. Туган илнең, туган жирнең матурлыгын курергэ өйрэнэ. Энинең, дусларның кеше тормышындагы ролен ачыклый.

«Татар деньясы» темасын утканда, укучылар татар халкының кунакчыллыгын, бэйрэмнэрнең. кеше тормышындагы ролен ачыклый. Эшне вакытында һэм жиренэ житкереп башкарырга кирэклегенэ төшенә.

Фонетика. Орфоэпия. Сөйләм. Интонация. Суз һэм ижек. Басим. Аваз-хэреф байлэнешлэре. Татар телендэге узенчэлекле авазлар. Калын Ьам нечкэ сузык авазлар. Суз басымы.

Графика hәм орфография. Алфавит. Сузлеклэр белан эшлэгэндә, алфавиттан дерес файдалану. Тартык Ьам сузык авазларны белдерган хэрефлэрне дерес язу. О, о, я, ю, е, ё хэрефлэре. Сузне юлдан юлга кучеру. Жөмлэнең беренче сузен, ялгызлык исемнэрен баш хэрефтэн язу.

Лексика. Суз. Сузнең лексик мэгънэсе. Сузнең жөмлэ һэм текст төзудәге эһамияте.

Морфемика. Татар телендэ сузларга кушымчалар ялгану узенчэлеге.

Морфология. К е м? н э р с а? соравына жавап бира торган сузлэр.

Синтаксис. Суз, жөмлэ һэм текстны аера белу. Әйтелу максатына карап, жөмлэ төрлэре: хикэя, сорау һэм тойгылы жөмлэлэр.

Пунктуация. Ж,өмлэ ахырында нокта, сорау һэм өндэу билгелэре.

ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәреснең темасы		Сәгать саны	Белем, эш осталыгы һәм кунекмәлэренэ талэплэр	Өйрәнү вакыты	
	Лексик тема	**Грамматик тема**			План буенча	факт
			МИН			
1	Исэнме, мэктэп!	Сөйләм калыплары. Исәнләшу, танышу	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Мәктәпнең кеше тормышындагы ролен билгеләү. Сөйләм калыпларын өйрәну. Үз эшчәнлегенә бәя бирү.	05.09	
2	Белем илендә	Сөйләм калыплары. Исэнлэшу, танышу	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Белем алуның әһэмиятлелеге хакындагы әңгэмәдэ катнашу. «Текст», «җөмлэ», «суз», «иж.ек» төшенчэлэрен өйрэну. Уз эшчэнлегенә бэя биру.	07.09	
3 - 4	Тату гаилэ	*Әә* хэрефе	1	Уку бурычын дерес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Гаилэ хакындагы әңгэмэдэ катнашу. *Әә, Аа* хэрефлэрен укый һэм яза белу, [ә] һэм [а] авазларын аеру. Уз эшчэнлегенә бэя биру.	12.09	
		Аа хэрефе	1		14.09	
5	Өебезнең нуры	*Лл* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Әбилэр, дэу энилэр хакындагы әңгэмэдэ катнашу. *Лл* хэрефен укый һэм яза белу, [л] авазын аеру. Уз эшчэнлегенә бэя биру.	19.09	
6-7	Игелекле эшлэр	*Нн* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Яхшы эшлэр башкару турындагы әңгэмэдэ катнашу. *Нн, Ии* хэрефлэрен укый Иэм яза белу, [н] һэм [и] авазларын аеру. Уз эшчэнлегенә бэя биру.	21.09	
		Ии хэрефе	1		26.09	
8	Алтын куллы бабам	*Бб* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Бабайлар, дэу этилэр хакындагы әңгэмэдэ катнашу. *Бб* хэрефен укый һэм яза белу, [б] авазын аеру. Уз эшчэнлегенә бэя биру.	28.09	
9	Дуслар эзлим үземэ	*Мм* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Дуслык хакындагы әңгэмэдэ катнашу. *Мм* хэрефен укый һэм яза белу, [м] авазын аеру. Үз эшчэнлегенә бэя биру.	03.10	

10	Агач - җимеше белән, кеше - эше белән	*Уу* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Тырышлык, эшчәнлек хакындагы әңгәмәдә катнашу. *Уу* хәрефен укый һәм яза белу, [у] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	05.10	
11	Дурт аяклы дусларыбыз	*Сс* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Йорт хайваннары хакындагы әңгәмәдә катнашу. Сс хәрефен укый һәм яза белу, [с] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	10.10	
12	Нәни булышчылар	Уу хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Тырышлык, эшчәнлек хакындагы әңгәмәдә катнашу. Уу хәрефен укый һәм яза белу, [у] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	12.10	
13	Көзге муллык	*Кк* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Көзге уңыш хакындагы әңгәмәдә катнашу. *Кк* хәрефен укый һәм яза белу, [к] һәм [к,] авазларын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	17.10	
14	Кунаклы йорт-хөрмәтле йорт	*Тт* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Кунакчыллык хакындагы әңгәмәдә катнашу. *Тт* хәрефен укый һәм яза белу, [т] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	19.10	
15	Ялгыз агачны җил сындыра	*Рр* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Дуслык, татулык хакындагы әңгәмәдә катнашу. *Рр* хәрефен укый һәм яза белу, [р] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	24.10	
16	Бердәмлектә көч	*Шш* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Бердәмлек хакындагы әцгәмәдә катнашу. *Шш* хәрефен укый һәм яза белу, [ш] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	26.10	
17	Кеше дуслык белән көчле	*Дд* хәрефе	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстны тыңлап аңлау. Дуслык хакындагы әңгәмәдә катнашу. *Дд* хәрефен укый һәм яза белу, [д] авазын аеру. Уз эшчәнлегенә бәя биру.	07.11	

18	Алма пеш, авызыма төш	*Йй* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Тырышлык, эшчэнлек хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Йй* хэрефен укый һэм яза белу, [й] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	09.11	
19	Кышкы уен	*Ыы* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Кыш, кышкы уеннар хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Ыы* хэрефен укый һэм яза белу, [ы] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	14.11	
20	Канатлы дусларыбыз	*Чч* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Кошлар, аларга ярдэм иту хакындагы эңгэмэдэ катнашу.	16.11	
21	Ата-ананы тыңлаган - адэм булган	*Ээ/е* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Суз тыңлаучанлык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. Ээ/е хэрефен укый һэм яза белу, [э] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	21.11	
22	Беренче кар	*Оо* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Кыш фасылы хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Оо* хэрефен укый һэм яза белу, [о] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	23.11	
23	Һэр төлке дэ үз койрыгын мактар	Өө хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Тыйнаклык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Өө* хэрефен укый һэм яза белу, [ө] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	28.11	
24	Саранның агачы үсмэс	*Зз* хэрефе	1	Уку бурычын дэрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Юмартлык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Зз* хэрефен укый һэм яза белу, [з] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	30.11	
25	Бердэм өйдэ бэрэкэт була	*Гг* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Бердэмлек, татулык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Гг* хэрефен укый һэм яза белу, [г] һэм [г] авазларын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	5.12	
26	Дөрес сөйлэгэн ялгышмый	*Пп* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Дөрес сөйлэу хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Пп* хэрефен укый һэм яза белу, [п] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	7.12	

27	Хуш килэсең, Яңа ел!	*Яя* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Яңа ел хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Яя* хэрефен укый һэм яза белу, [йа] һэм [йә] авазларын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	12.12	
ТИРӘ-ЯК, КӨНКҮРЕШ						
28	Әткэй - шикэр, энкэй - бал	*Юю* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Әти-эни хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Юю* хэрефен укый һэм яза белу, [йу] Иэм [йү] авазларын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	14.12	
29	Ана - шэфкать диңгезе	Ее хэрэфе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Әнилэр хакындагы эңгэмэдэ катнашу. Ее хэрефен укый һэм яза белу, [йы] һэм [йэ] авазларын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	19.12	
30	Аю - көченэ, кеше акылына ышана	ң хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Көч, акыл хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *ң* хэрефен укый һэм яза белу, [ң] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	21.12	
31	Туган илем - туган өем	*Вв* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Туган өй хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Вв* хэрефен укый һэм яза белу, [в] һэм [w] авазларын аеру.	26.12	
32	Хезмэт кешене бизи	*Хх* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Эшчэнлек, хезмэт хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Хх* хэрефен укый һэм яза белу, [х] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	28.12	
33	Светофор ни сейли?	*hh* хэрефе	1	Уку бурычын дерес билгелэу. Текстны тыцлап ацлау. Дуслык хакындагы эцгэмэдэ катнашу. *hh* хэрефен укый Иэм яза белу, [h] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	9.01.2024	
34	Кунак ашы кара-каршы	хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Кунакчыллык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. Җҗ хэрефен укый һэм яза белу, [җ] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	11.01	

35	Тырышкан табар, ташка кадак кагар	*Фф* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Тырышлык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Фф* хэрефен укый һэм яза белу, [ф] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	16.01	
36	Сэламэт тэндэ - сэламэт акыл	Жж хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Спорт белэн шөгыльлэну хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Жж* хэрефен укый һэм яза белу, [ж] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	18.01	
37	Дустың узеңнэн яхшырак булсын	*Ёё* хэрефе	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Дуслык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. Ёё хэрефен укый һэм яза белу, [йо] авазын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	23.01	
38-39	М акта ну хур итэ	*Щщ* хэрефе *Цц* хэрефе	1 1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Тыйнаклык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *Щщ* һэм *Цц* хэрефлэрен укый һэм яза белу, [щ] һэм [ц] авазларын аеру. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	25.01 30.01	
40	Кем эшлэми, шул ашамый	*ь* һэм ъ хэрефлэре	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны тыңлап аңлау. Эшчэнлек, тырышлык хакындагы эңгэмэдэ катнашу. *ь* һэм ъ хэрефлэрен укый һэм яза белу. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	01.02	
ТУГАН ҖИРЕМ (16 сэгать)						
41-42	Иң татлы тел - туган тел	Сөйлэм. Телдэн һэм язма сөйлэм Интонация	1 1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны тыңлап һэм укып аңлау. Сейлэмнең кеше тормышындагы ролен билгелэу. Телдэн һэм язма сөйлэм төрлэрен аерырга өйрэну. Интонация. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	06.02 08.02	
43-45	Туган ягыбызда кыш	ҖӨМЛӘ. Җөмлэ төрлэре Текст	2 1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны тыцлап һэм укып аңлау. Кыш, кышкы уеннар турында сөйли алу. Җөмлэнең тэмамланган уйны белдеруен аңлау. «Суз», «жөмлэ», «текст» төшенчэлэрен аеру. Җөмлэнец баш хэрефтэн язылa башлавы, жөмлэ ахырында нокта, сорау, өндэу	13.02 15.02 27.02	
46-49	Үз илем - алтын	Суз Бэм ижек	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны тыңлап	29.02	

	бишек	Сузне юлдан юл га кучеру	1	һәм укып аңлау. Туган ил, туган жир турында фикер алышуда катнаша алу. Туган жирнен табигатен, елга-куллэрен, чишмэлэрен тасвирлап биру. Текстка бэйле, жемлэдэге дерес сузне сайлап ала белу. Сузнең ижеклэрдэн торуын, сузлэрне юлдан юлга кучеру кагыйдэлэрен белу, суз басымын аера алу. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	05.03 07.03 12.03		
		Басым. Басымлы ижек	1				
		Текст белэн эш	1				
50-51	Газиз ана бер, газиз ватан бер	Алфавит	1	Уку бурычын дерес билгелэу. Текстларны тыңлап һәм укып аңлау. Ананың кеше тормышындагы ролен ачыклау. Татар алфавитын өйрэну. Баш хэрефтэн языла торган сузлэрне ачыклау. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	14.03 19.03		
		Баш хэрефтэн языла торган сузлэр	1				
52-54	Кеше дуслык белән көчле	Текст белэн эш	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны тыңлап һәм укып аңлау. Дуслыкның эһэмиятен ачыклау. Аваз белэн хэрефне аерырга өйрэну. Татар телендэге калын һәм нечкэ сузыкларны аеру. Сузык авазларга бэйле, сузлэргэ кушымчалар ялгау тэртибен аңлау. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	21.03 02.04 04.02		
		Авазлар һәм хэрефлэр	1				
		Сузык авазлар	1				
55-56	Туган ягыбызда яз	О һәм *ө* хэрефлэре	1	Уку бурычын дерес билгелэу. Текстларны укып аңлау. Яз фасылы турында фикер алышуда катнашу. *О һә*м *ө* хэрефлэренең язылыш узенчэлеклэрен ачыклау. Ойрэнелгэн грамматик материалны кабатлау. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	09.04 11.04		
		Кабатлау	1				
ТАТАР ДӨНЬЯСЫ (10 сэгать)							
57-59 60--61	Татар халкы - кунакчыл халык	Тартык авазлар	3	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны тыңлап һәм укып аңлау. Кунакчыллык турында фикер алышуда катнашу. Яңгырау һәм саңгырау, парлы һәм парсыз тартык авазларны аеру. Е, *ю* һәм *я* хэрефлэренең ике авазны белдеруен белу. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	16.04 18.04. 23.04 25.04 30.04		
		Е, *ю* Ьэм *я* хэрефлэре	2				
62	Кем нэрсэ ярата?	Текст белэн эш	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстны укып һәм тыңлап аңлау. Өйрэнелгэн грамматик материалны кабатлау. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	02.05		

63-64 65	Бэйрэмнэр кирэк безгэ	Кем? нэрсэ? соравына жавап биргэн сузлэр	2	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны укып һәм тыңлап аңлау. Кем? нэрсэ? сорауларына жавап биргэн сузлэрне дерес итеп аеру. Берлек һәм куплек сан кушымчаларын дөрес ялгау. Өйрэнгэн дөрес язу кагыйдэлэрен куллану. Сузлэрне һәм жөмлэлэрне дөрес кучереп язу. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	07.05 14.05 16.05	
		Контроль кучереп язу	1			
66	Эш беткэч, уйнаргаярый	Кабатлау	1	Уку бурычын дөрес билгелэу. Текстларны укып һәм тыңлап аңлау. Өйрэнелгэн грамматик материалны кабатлау. Уз эшчэнлегеңэ бэя биру.	21.05	